

Ա Ռ Ո Ղ Ջ Ա Պ Ա Հ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն
PUBLIC HEALTH
З Д Р А В О О Х Р А Н Е Н И Е

Բաժինը ներառում է տվյալներ բժշկական հիմնարկների ցանցի, գործունեության և կադրերի, հիվանդությունների առանձին տեսակների, ինչպես նաև սոցիալական ապահովվածության վերաբերյալ:

Սկսած 2004 թվականից հիվանդությունները դասակարգվում են ըստ հիվանդությունների միջազգային 10-րդ դասակարգման (ՀՄԴ-10):

Բժիշկների ընդհանուր թվաքանակի մեջ ներառվում են բուժական, սանիտարական, սոցիալական ապահովության, կադրերի վերապատրաստմանը զբաղված հիմնարկներում, գիտահետազոտական ինստիտուտներում, առողջապահական մարմինների կառուցվածքում և այլ հիմնարկներում զբաղված բոլոր բարձրագույն բժշկական կրթությամբ բժիշկները, տարեվերջի դրությամբ: Այս ցուցանիշում հաշվի են առնված ինչպես լրիվ բարձրագույն կրթությամբ բժիշկ-ստոմատոլոգները, այնպես էլ միջին մասնագիտական կրթություն ունեցող ատամնաբույժները (դանտիստները):

Միջին բուժանձնակազմի ընդհանուր թվաքանակի մեջ ներառվում են բուժական, սանիտարական, սոցիալական ապահովության, նախադպրոցական հաստատություններում, դպրոցներում, մանկատներում և այլ հաստատություններում զբաղված միջին մասնագիտական բժշկական կրթություն ունեցող բոլոր անձինք (բացառությամբ՝ ատամնաբույժ-դանտիստների):

Հիվանդանոցային հիմնարկներում հաշվառման ենթակա է տարեվերջի դրությամբ **մահճակալների** այն քանակը, որը կահավորված է անհրաժեշտ պարագաներով և պատրաստ է ընդունելու հիվանդների, անկախ այն բանից զբաղված են դրանք հիվանդներով, թե ոչ:

The Section contains the data on the network, medical activities, personnel of the medical institutions, some groups of diseases as well as on social security.

Since 2004 discases are classified by 10 th international classification of diseases (ICD-10).

The total number of the physicians includes all physicians with the higher medical education by the end of the year engaged in the medical treatment and sanitary organizations, social security institutions, scientific-research institutions, personnel training institutions, in the apparatus of the public health bodies and others. This indicator takes into account both the stomatologists with the complete higher education and dentists with the secondary specialized education.

The total number of paramedical personnel includes the persons with the secondary medical education (except for the dentists), who are engaged in the medical treatment, sanitary organizations, social security institutions, pre-school institutions, schools, children's homes, etc.)

Subject to the record in the hospitals are **the beds** by the end of the year which are equipped with the required appliances and are ready for laying the patients, irrespective of whether these beds are occupied by the patients or not.

Раздел содержит данные о сети, деятельности и кадрах медицинских учреждений, об отдельных видах заболеваний, а также социальном обеспечении.

Начиная с 2004г. болезни классифицируются по международной 10-ой классификации болезней (МКБ-10).

В общую **численность врачей** включаются все врачи с высшим медицинским образованием на конец года, занятые в лечебных, санитарных организациях, учреждениях социального обеспечения, научно-исследовательских институтах, учреждениях подготовки кадров, в аппарате органов здравоохранения и др. В этом показателе учитываются как врачи-стоматологи с полным высшим образованием, так и зубные врачи (дантисты), имеющие среднее специальное образование.

В общую **численность среднего медицинского персонала** включаются все лица со среднеспециальным медицинским образованием (кроме зубных врачей-дантистов), занятые в лечебных, санитарных организациях, учреждениях социального обеспечения, дошкольных учреждениях, школах, домах ребенка и др.

В больничных учреждениях учету подлежат **койки** на конец года, оборудованные необходимым предметами и готовые принять больных, независимо от того, заняты они больными или нет.

Բնակչությանն ամբուլատոր-պոլիկլինիկական օգնություն ցույց տվող **բժշկական ճիմնարկներ**ի քանակի մեջ մտնում են բուժական (ամբուլատոր) ընդունելություն կատարող բոլոր հիմնարկները (պոլիկլինիկաներ, ամբուլատորիաներ, դիսպանսերներ, հիվանդանոցային հիմնարկներ, պոլիկլինիկական բաժանմունքներ, բուժկետեր և այլն):

Հիվանդացության մակարդակը որոշվում է առաջին անգամ ախտորոշված հիվանդների և մշտական բնակչության միջին տարեկան թվաքանակների հարաբերակցությամբ:

Հիվանդացության վերաբերյալ տվյալների վիճակագրական մշակման համար կիրառվում է Հիվանդությունների միջազգային դասակարգումը, որը թույլ է տալիս համեմատելի դարձնել հիվանդացության և մահացության վերաբերյալ տեղեկությունները:

Հաշմանդամ համարվում է այն անձը, ով ֆիզիկական կամ մտավոր թերությունների առկայության հետևանքով կենսագործունեության սահմանափակմամբ պայմանավորված, սոցիալական օգնության և պաշտպանվածության կարիք ունի:

Անձի կենսագործունեության սահմանափակումն արտահայտվում է ինքնասպասարկման, տեղաշարժման, կողմնորոշման, շփման, սեփական վարքի վերահսկողության, ինչպես նաև աշխատանքային գործունեության ունակության կամ հնարավորության լրիվ կամ մասնակի կորստի ձևով:

Հաշմանդամության առաջնակի գրանցումը՝ հաշվետու տարում առաջին անգամ հաշմանդամության սահմանումն է:

Տարեցների և հաշմանդամների սոցիալական սպասարկման կազմակերպությունները և մանկատները բժշկասոցիալական հաստատություններ են, որոնք նախատեսված են խնամքի կարիք ունեցող մեծահասակների, հաշմանդամների և երեխաների մշտական բնակման, կենցաղային և բժշկական սպասարկման համար:

The medical institutions rendering out-patient services to the population include all medical institutions which provide the out-patient services (polyclinics, out-patient clinics, dispensaries, out-patient departments of the hospitals, health centres, etc.).

Morbidity rate is calculated as ratio of number of patients with the diagnosis set for the first time to the average annual number of resident population.

International Classification of diseases is used for statistical compilation of data.

Disabled person is the person who needs caring for and protection in connection with restriction of vital activity in consequence of physical or medical deterioration.

Restriction of vital activity finds its expression in full or partial loss of ability to move, to orient, to communicate, to control the behaviour as well as loss of working ability.

First registration of disability means determination of physical disability for the first time in current year.

Caretaking institutions for elderly and disabled people and child care institutions is a medicosocial institution intended for permanent residence of disabled, child and aged people who need caring for and medical service.

В число **врачебных учреждений**, оказывающих амбулаторно-поликлиническую помощь населению, включаются все медицинские учреждения, которые ведут амбулаторный прием (поликлиники, амбулатории, диспансеры, поликлинические отделения больничных учреждений, врачебные здравпункты и др.).

Уровень заболеваемости определяется отношением числа больных с впервые установленным диагнозом к среднегодовой численности постоянного населения.

Для статистической обработки данных о заболеваемости применяется Международная классификация болезней, обеспечивающая сравнимость сведений о заболеваемости и смертности.

Инвалидом признается лицо, которое в связи с ограничением жизнедеятельности вследствие наличия физических или умственных недостатков нуждается в социальной помощи и защите.

Ограничение жизнедеятельности лица выражается в полной или частичной утрате им способности или возможности осуществлять самообслуживание, передвижение, ориентацию, общение, контроль за своим поведением, а также заниматься трудовой деятельностью.

Первичная регистрация на инвалидность - установление инвалидности впервые в отчетном году.

Организации социального обеспечения престарелых и инвалидов является медико-социальным учреждением, предназначенным для постоянного проживания престарелых, инвалидов и детей, нуждающихся в уходе, бытовом и медицинском обслуживании.

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

**119. ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ
MAIN INDICATORS OF PUBLIC HEALTH
ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ**

(տարեվերջին)

(end of year)
(на конец года)

	2007	2008	2009	2010	2011	
Բոլոր մասնագիտությունների բժիշկների թվաքանակը						Number of physicians of all specialties: Численность врачей всех специальностей:
ընդամենը	12251	12929	13177	13591	13490	total всего
10 000 բնակչի հաշվով	37.9	39.9	40.6	41.7	41.2	per 10 000 population на 10 000 населения
Միջին բժշկական անձնակազմի թվաքանակը						Number of paramedical personnel: Численность среднего медицинско-го персонала:
ընդամենը, մարդ	18595	18594	18516	18649	18820	total, persons всего, человек
10 000 բնակչի հաշվով	57.6	57.4	57.0	57.2	57.5	per 10 000 population на 10 000 населения
Հիվանդանոցային հիմնարկների քանակը	135	130	127	130	130	Number of hospitals Число больничных учреждений
Հիվանդանոցային մահճակալների քանակը						Number of hospital beds: Число больничных коек:
ընդամենը	13126	12358	12068	12160	12236	total всего
10 000 բնակչի հաշվով	40.6	38.1	37.1	37.3	37.4	per 10 000 population на 10 000 населения
Բնակչությանը ամբուլատոր-պոլիկլինիկական օգնություն ցույց տվող բժշկական հիմնարկների քանակը	467	474	487	504	506	Number of medical institutions rendering out-patient and dispensary aid to population Число врачебных учреждений, оказывающих амбулаторно-поликлиническую помощь населению
Կանանց կոնսուլտացիաների, մանկական պոլիկլինիկաների և կանանց կոնսուլտացիաների ու մանկական բաժանմունքների ունեցող հիմնարկների քանակը	301	329	353	363	365	Number of antenatal clinics, children's polyclinics and number of institutions with antenatal clinics and children's polyclinics Число женских консультаций, детских поликлиник и число учреждений, имеющих женские консультации и детские отделения
Ամբուլատոր-պոլիկլինիկական հիմնարկների հզորությունը, հաճախումների քանակը հերթափոխում						Power of out-patient and dispensary institutions, attendance during a shift Мощность амбулаторно-поликлинических учреждений, число посещений в одну смену:
ընդամենը	37964	38937	38783	39259	38734	total всего
10 000 բնակչի հաշվով	117.7	120.4	119.6	120.6	118.5	per 10 000 population на 10 000 населения

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2007	2008	2009	2010	2011	
Մահճակալների քանակը հղի կանանց և ծննդկանների համար	1331	1190	1165	1185	1216	Number of beds for pregnant women and women in childbirth Число коек для беременных женщин и рожениц
Ֆերտիլային տարիքի (15-49 տարեկան) 10 000 կնոջ հաշվով	14.4	12.9	12.7	13.1	13.6	per 10 000 women at the fertile age from 15-49 на 10 000 женщин фертильного возраста (15-49)
Մահճակալների քանակը հիվանդ երեխաների համար						Number of hospital beds for sick children Число коек для больных детей:
ընդամենը	1464	1288	1237	1197	1194	total всего
10 000 երեխայի հաշվով	23.8	21.4	20.8	20.2	20.3	per 10 000 population на 10 000 детей
Աշխատանքի պաշտպանության միջոցառումների վրա կատարված ծախսերը, մլն. դրամ	1213.0	1218.8	1069.1	580.7	1268.9	Expenditures on labour protection measures, mln. drams Затраты на мероприятия по охране труда, млн. драмов

**120. ՀԻՎԱՆԳԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ
MORBIDITY
ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ**

(ըստ հիվանդությունների խմբերի)

(by diseases groups)
(по группам болезней)

	2007	2008	2009	2010	2011	
Առաջին անգամ բացահայտված ախտորոշումով գրանցված հիվանդությունների քանակը, ընդամենը, 1000	735.3	799.7	897.9	911.1	904.0	Number of registered diseases with the diagnosis set for the first time - total, 1000 Число зарегистрированных заболеваний с впервые установленным диагнозом – всего, 1000
որանցից՝						of which:
տարափոխիկ և մակաբույծ հիվանդություններ	67.1	69.3	72.7	81.4	85.9	infection and parasitic diseases инфекционные и паразитарные болезни
նորագոյացություններ	8.4	8.6	9.1	8.7	9.6	neoplasms новообразования
Էնդոկրինային համակարգի հիվանդություններ, սնուցման խախտումներ, նյութափոխանակության և իմունիտետային խանգարումներ	12.8	13.8	14.0	14.1	14.4	diseases of the endocrin system, digestion disorders, disorders of metabolism and imminity болезни эндокринной системы, расстройства питания, нарушение обмена веществ и иммунитета

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2007	2008	2009	2010	2011	
արյան և արյունաստեղծ օրգանների հիվանդություններ	9.1	9.9	10.7	10.8	11.1	blood diseases and other hemato- genic disturbances болезни крови и кроветворных органов
հոգեկան խանգարումներ	6.9	7.5	7.9	10.0	9.1	psychic disfunctions психические расстройства
նյարդային համակարգի և զգայա- կան օրգանների հիվանդություններ	84.6	94.8	97.0	106.6	110.6	nervous system disorders and organs of senses diseases болезни нервной системы и органов чувств
արյան շրջանառության համակար- գի հիվանդություններ	42.3	47.6	48.6	50.5	56.1	blood circulation diseases болезни системы кровообра- щения
շնչառական օրգանների հիվան- դություններ	300.8	325.9	411.4	387.9	360.1	respiratory organs diseases болезни органов дыхания
մարսողական օրգանների հիվան- դություններ	42.8	44.8	44.4	46.9	47.6	digestive organs disorders болезни органов пищеварения
միզատեսական համակարգի հիվան- դություններ	37.9	45.7	46.4	48.7	50.8	urogenital diseases болезни мочеполовой системы
հղիության, ծննդաբերությունների և հետծննդյան ժամանակաշրջանի բարդություններ	14.2	14.4	14.3	13.2	14.2	complication of pregnancy, child birth and post-natal period осложнения беременности, родов и послеродового периода
մաշկային և ենթամաշկային բջջանքի հիվանդություններ	33.8	37.3	40.2	45.0	46.0	skin infection and underskin fat diseases болезни кожи и подкожной клетчатки
ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքների հիվանդություններ	14.2	16.7	16.7	20.5	20.9	osteo-muscular and connective tissue disorders болезни костно-мышечной сис- темы и соединительной ткани
բնածին շեղումներ (զարգացման արատներ)	2.2	2.4	2.2	2.1	2.2	congenital anomalies (developmental defects) врожденные аномалии (пороки развития)
ախտանիշներ, նշաններ և ճշտորեն չնշված վիճակներ	2.8	2.6	2.5	5.5	5.2	symptoms, signs and inexactly identified states симптомы, признаки и неточно обозначенные состояния
վնասվածքներ և թունավորումներ	51.9	55.0	56.7	56.3	57.5	injures and poisonings травмы и отравления

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

121. ՀԻՎԱՆԳԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ 100 000 ԲՆԱԿՉԻ ՀԱՇՎՈՎ
MORBIDITY PER 100 000 POPULATION
ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ В РАСЧЕТЕ НА 100 000 ЧЕЛОВЕК НАСЕЛЕНИЯ

(ըստ հիվանդությունների խմբերի)

(by diseases groups)
(по группам болезней)

	2007	2008	2009	2010	2011	
Առաջին անգամ բացահայտված ախտորոշումով գրանցված հիվանդացությունների քանակը, ընդամենը	22789.9	24759.3	27682.2	27948.5	27659.2	Number of registered diseases with the diagnosis set for the first time - total Число зарегистрированных заболеваний с впервые установленным диагнозом – всего
դրանցից՝						of which:
տարափոխիկ և մակարոյժ հիվանդություններ	2078.1	2146.8	2241.5	2497.1	2628.9	из них: infection and parasitic diseases инфекционные и паразитарные болезни
նորագոյացություններ	259.1	264.8	279.7	267.8	293.1	neoplasms новообразования
Էնդոկրինային համակարգի հիվանդություններ, սնուցման խախտումներ, նյութափոխանակության և իմունիտետային խանգարումներ	396.1	428.3	430.4	431.2	441.1	diseases of the endocrin system, digestion disorders, disorders of metabolism and immunity болезни эндокринной системы, расстройства питания, нарушение обмена веществ и иммунитета
արյան և արյունաստեղծ օրգանների հիվանդություններ	282.8	307.6	329.0	331.5	340.0	blood diseases and other hematogenic disturbances болезни крови и кроветворных органов
հոգեկան խանգարումներ	215.1	232.3	243.6	306.3	278.4	psychic disfunctions психические расстройства
նյարդային համակարգի և զգայական օրգանների հիվանդություններ	2622.0	2935.8	2990.1	3272.9	3383.3	nervous system disorders and organs of senses diseases болезни нервной системы и органов чувств
արյան շրջանառության համակարգի հիվանդություններ	1311.3	1309.9	1497.6	1549.7	1716.2	blood circulation diseases болезни системы кровообращения
շնչառական օրգանների հիվանդություններ	9322.5	10090.2	12682.7	11898.6	11017.5	respiratory organs diseases болезни органов дыхания
մարսողական օրգանների հիվանդություններ	1325.4	1388.2	1369.0	1438.9	1455.4	digestive organs disorders болезни органов пищеварения
միզասեռական համակարգի հիվանդություններ	1174.6	1414.8	1429.4	1493.6	1554.1	urogenital diseases болезни мочеполовой системы
հղիության, ծննդաբերությունների և հետծննդյան ժամանակաշրջանի բարդություններ	1532.2	1536.0	1563.4	1457.4	1576.7	complication of pregnancy, child birth and post-natal period осложнения беременности, родов и послеродового периода

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2007	2008	2009	2010	2011	
մաշկային և ենթամաշկային բջջանքի հիվանդություն	1046.5	1156.0	1240.8	1382.0	1406.5	skin infectioan and underskin fat diseases болезни кожи и подкожной клетчатки
ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքների հիվանդություններ	440.4	516.1	515.9	628.2	639.5	osteo-muscular and connective tissue disorders болезни костно-мышечной системы и соединительной ткани
բնածին շեղումներ (զարգացման արատներ)	66.8	73.3	67.5	65.9	67.4	congenital anomalies (developmental defects) врожденные аномалии (пороки развития)
ախտանիշներ, նշաններ և ճշտորեն չնշված վիճակներ	87.4	81.3	77.5	167.4	157.9	symptoms, signs and inexactly indentified states симптомы, признаки и неточно обозначенные состояния
վնասվածքներ և թունավորումներ	1609.9	1703.7	1748.7	1726.9	1758.6	injures and poisonings травмы и отравления

**122. ՀԻՎԱՆԴԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՌԱՆՁԻՆ ՏԱՐԱՓՈՒԻԿ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՎ
MORBIDITY CAUSED BY SELECTED INFECTIOUS DISEASES
ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ ОТДЕЛЬНЫМИ ИНФЕКЦИОННЫМИ БОЛЕЗНЯМИ**

	2007	2008	2009	2010	2011	
Դեպքերի քանակը						Number of cases Число случаев
Սուր աղիքային վարակներ	5407	5767	5666	7506	7893	Acute intestinal infections Острые кишечные инфекции
Որովայնային տիֆ և պարատիֆեր A, B, C	21	12	2	-	-	Typhoid fever and paratyphoid fever A, B, C Брюшной тиф и паратифы А,В,С
Սալմոնելոզային վարակներ	292	385	451	391	373	Salmonella infections Сальмонеллезные инфекции
Վիրուսային հեպատիտներ	1060	1043	826	548	295	Virus hepatitis Вирусный гепатит
Գրիպ և շնչուղիների սուր վարակներ, հազ.	86.4	94.8	191.8	108.3	113.4	Influenza and acute respiratory infections, thsd. Грипп и острые инфекции дыхательных путей, тыс.

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2007	2008	2009	2010	2011	
Քուրեչ	1106	767	813	632	356	Scarlet fever Скарлатина
Դիֆթերիա	-	-	1	-	-	Diphtheria Дифтерия
Կապույտ հազ	1	3	11	4	1	Whooping cough Коклюш
Փայտացում	1	-	-	3	-	Tetanus Столбняк
Սուր պոլիոմիելիտ	-	-	-	-	-	Acute poliomyelitis Полиомиелит острый
Կարմրուկ	7	-	-	2	-	Measles Корь
Գեպքերի քանակը 100 000 բնակչի հաշվով						Number of cases per 100 000 population Число случаев на 100 000 населения
Սուր աղիքային վարակներ	167.6	178.5	174.7	230.5	242.4	Acute intestinal infections Острые кишечные инфекции
Որովայնային տիֆ և պարատիֆեր A, B, C	0.7	0.4	0.06	-	-	Typhoid fever and paratyphoid fever A, B, C Брюшной тиф и паратифы A, B, C
Սալմոնելոզային վարակներ	9.1	11.9	13.9	12.1	11.5	Salmonella infections Сальмонеллезные инфекции
Վիրուսային հիպատիտներ	32.9	32.3	25.5	16.8	9.1	Virus hepatitis Вирусный гепатит
Գրիպ և շնչուղիների սուր վարակներ	2677.5	2934.3	5914.0	3321.6	3469.9	Influenza and acute respiratory infections Грипп и острые инфекции дыхательных путей
Քուրեչ	34.3	23.7	25.1	19.4	10.9	Scarlet fever Скарлатина
Դիֆթերիա	-	-	0.03	-	-	Diphtheria Дифтерия
Կապույտ հազ	0.03	0.03	0.3	0.12	0.03	Whooping cough Коклюш
Փայտացում	0.03	-	-	0.09	-	Tetanus Столбняк
Սուր պոլիոմիելիտ	-	-	-	-	-	Acute poliomyelitis Полиомиелит острый
Կարմրուկ	0.2	-	-	0.06	-	Measles Корь

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

**123. ՀԻՎԱՆԴԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱԼԿՈՀՈԼԻԶՄՈՎ ԵՎ ԹՄԲԱՄՈԼՈՒԹՅԱՄԲ
MORBIDITY CAUSED BY ALCOHOLISM AND DRUG ADDICTION
ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ АЛКОГОЛИЗМОМ И НАРКОМАНИЕЙ**

	2007	2008	2009	2010	2011	
Առաջին անգամ բացահայտված ախտորոշումով գրանցված հիվանդների թվաքանակը, ընդամենը, մարդ	540	666	595	616	506	Number of registered diseases with the diagnosis set for the first time - total, persons Численность зарегистрированных больных с впервые установленным диагнозом – всего, человек
100 000 բնակչի հաշվով	16.7	20.6	18.3	18.9	15.5	number of cases per 100 000 population число случаев на 100 000 населения
այդ թվում՝						of which: в том числе:
հարբեցողություն և հարբեցողային պսիխոզ	459	524	386	367	343	alcoholism and alcoholism psychosis алкоголизм и алкогольный психоз
100 000 բնակչի հաշվով	14.2	16.2	11.9	11.3	10.5	number of cases per 100 000 population число случаев на 100 000 населения
թմրամոլություն	79	134	200	235	163	drug addiction наркомания
100 000 բնակչի հաշվով	2.4	4.1	6.2	7.2	5.0	number of cases per 100 000 population число случаев на 100 000 населения
թունամոլություն	2	8	9	14	-	toxicomania токсикомания
100 000 բնակչի հաշվով	0.06	0.25	0.28	0.43	-	number of cases per 100 000 population число случаев на 100 000 населения

**124. ՀԻՎԱՆԴԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱԿՏԻՎ ԹՈՔԱԽՏՈՎ
MORBIDITY CAUSED BY ACTIVE TUBERCULOSIS
ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ АКТИВНЫМ ТУБЕРКУЛЕЗОМ**

	2007	2008	2009	2010	2011	
Առաջին անգամ բացահայտված ախտորոշումով գրանցված հիվանդների թվաքանակը.						Number of sick persons with the diagnosis set for the first time: Численность зарегистрированных больных с впервые установленным диагнозом:
ընդամենը մարդ	1518	1486	1431	1322	1182	total, persons всего, человек
100 000 բնակչի հաշվով	47.0	46.0	44.1	40.6	36.3	per 100 000 population на 100 000 населения

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2007	2008	2009	2010	2011	
այդ թվում՝ շնչառական օրգանների թոքախտի ախտորոշմամբ						including sick persons with diagnosis of respiratory organs tuberculosis в том числе с диагнозом тубер- кулеза органов дыхания
ընդամենը, մարդ	1170 [♦]	1135 [♦]	1260 [♦]	1071 [♦]	934	total, persons
100 000 բնակչի հաշվով	36.3 [♦]	35.1 [♦]	38.8 [♦]	32.9 [♦]	28.6	всего, человек per 100 000 population на 100 000 населения
Բուժ-պրոֆիլակտիկ հիմնարկներում հաշվառման կանգնած հիվանդների թվաքանակը						Number of patients under surveillance of disease prevention institutions: Численность больных, состоящих на учете в лечебно-профилактичес- ких учреждениях:
ընդամենը, մարդ	3867	3489	3446	3707	3694	total, persons
100 000 բնակչի հաշվով	119.7	107.8	106.0	113.6	112.8	всего, человек per 100 000 population на 100 000 населения

**125. ՀԻՎԱՆԴԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՉԱՐՈՐԱԿ ՆՈՐԱԳՈՅԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՎ
MORBIDITY CAUSED BY MALIGNANT NEOPLASMS
ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ ЗЛОКАЧЕСТВЕННЫМИ НОВООБРАЗОВАНИЯМИ**

	2007	2008	2009	2010	2011	
Առաջին անգամ բացահայտված ախտո- րոշումով գրանցված հիվանդների թվաքանակը.						Number of sick persons with the diagnosis set for the first time: Численность зарегистрированных больных с впервые установленным диагнозом:
ընդամենը, մարդ	7294	7336	7657	7593	7858	total, persons
100 000 բնակչի հաշվով	226.1	226.8	236.1	233.2	240.4	всего, человек per 100 000 population на 100 000 населения
Բուժ-պրոֆիլակտիկ հիմնարկներում հաշվառման կանգնած հիվանդների թվաքանակը.						Number of patients under surveillance of disease prevention institutions: Численность больных, состоящих на учете в лечебно-профилактичес- ких учреждениях:
ընդամենը, մարդ	28439	28692	30117	31550	32580	total, persons
100 000 բնակչի հաշվով	880.4	886.1	926.8	967.0	995.0	всего, человек per 100 000 population на 100 000 человек населения

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

**126. ՀԻՎԱՆԴԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱԿՏԻՎ ԹՈՔԱԽՏՈՎ, ԸՍՏ ՏԱՐԻՔԱՅԻՆ ԽՄԵՐԻ
MORBIDITY CAUSED BY ACTIVE TUBERCULOSIS BY AGE GROUPS
ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ АКТИВНЫМ ТУБЕРКУЛЕЗОМ ПО ВОЗРАСТНЫМ ГРУППАМ**

	2008	2009	2010	2011	
Առաջին անգամ բացահայտված ախտորոշումով գրանցված հիվանդների թվաքանակը, մարդ					Number of sick persons the diagnosis set for the first time, person: Численность зарегистрированных больных с впервые установленным диагнозом, человек:
տղամարդ	1080	1054	925	861	males мужчины
կին	406	377	397	324	females женщины
այդ թվում ըստ տարիքի, տարեկան					of which by age, years: в том числе в возрасте, лет:
0-14					0-14
տղամարդ	47	40	37	25	males мужчины
կին	39	26	24	25	females женщины
15-24					15-24
տղամարդ	201	206	156	131	males мужчины
կին	101	102	89	67	females женщины
25-34					25-34
տղամարդ	216	189	207	176	males мужчины
կին	86	81	103	70	females женщины
35-64					35-64
տղամարդ	511	525	442	440	males мужчины
կին	151	130	150	135	females женщины
65 և բարձր					65 and over 65 и старше
տղամարդ	105	94	83	89	males мужчины
կին	29	38	31	27	females женщины
100 000 բնակչի հաշվով (ըստ սեռի)					Per 100 000 population (by sex) В расчете на 100 000 населения (соответствующего пола)
տղամարդ	64.7	67.0	58.6	54.3	males мужчины
կին	26.0	22.5	23.7	19.3	females женщины
այդ թվում՝ ըստ տարիքի, տարեկան					of which by age, years: в том числе в возрасте, лет:
0-14					0-14
տղամարդ	14.6	12.6	11.7	7.9	males мужчины
կին	13.6	9.3	8.6	9.1	females женщины

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2008	2009	2010	2011	
15-24 տղամարդ	62.8	65.9	51.1	44.2	15-24 males
կին	32.6	33.7	30.3	23.6	females
25-34 տղամարդ	86.4	72.7	76.6	62.9	25-34 males
կին	33.7	30.9	38.1	25.1	females
35-64 տղամարդ	94.6	95.4	78.7	76.9	35-64 males
կին	24.7	20.8	23.5	20.8	females
65 և բարձր					65 and over
տղամարդ	75.0	71.7	65.7	71.9	65 и старше males
կին	13.8	18.9	15.8	13.8	females
					женщины

127. ՀԻՎԱՆԳԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՉԱՐՈՐԱԿ ՆՈՐԱԳՈՅԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՎ ԸՍՏ ՏԱՐԻՔԱՅԻՆ ԽՍՐԵՐԻ MORBIDITY CAUSED BY MALIGNANT NEOPLASMS BY AGE GROUPS ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ ЗЛОКАЧЕСТВЕННЫМИ НОВООБРАЗОВАНИЯМИ ПО ВОЗРАСТНЫМ ГРУППАМ

	2007	2008	2009	2010	2011	
Առաջին անգամ բացահայտված ախտորոշումով գրանցված հիվանդների թվաքանակը, մարդ						Number of sick persons the diagnosis set for the first time, person: Численность зарегистрированных больных с впервые установленным диагнозом, человек:
տղամարդ	3768	3813	3942	3906	3964	males
կին	3526	3523	3715	3687	3894	females
						женщины
այդ թվում՝ ըստ տարիքի, տարեկան						of which by age, years: в том числе в возрасте, лет:
0-14 տղամարդ	25	20	22	34	28	0-14 males
կին	31	25	27	24	18	females
						женщины
5-19 տղամարդ	25	28	23	26	18	15-19 males
կին	8	16	12	12	7	females
						женщины

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2007	2008	2009	2010	2011	
20-39 տղամարդ	150	143	140	139	138	20-39 males
կին	214	254	203	218	242	мужчины females женщины
40-59 տղամարդ	1110	1130	1166	1176	1137	40-59 males
կին	1393	1353	1448	1420	1555	мужчины females женщины
60 և բարձր տղամարդ	2458	2492	2591	2531	2643	60 and over 60 и старше males
կին	1880	1875	2025	2013	2072	мужчины females женщины
100 000 բնակչի հաշվով (ըստ սեռի)						Per 100 000 population (by sex): В расчете на 100 000 населения (соответствующего пола):
տղամարդ	241.5	242.9	250.8	247.3	249.8	males мужчины
կին	211.6	211.0	222.2	219.9	231.6	females женщины
այդ թվում՝ ըստ տարիքի, տարեկան						of which by age, years: в том числе в возрасте, лет:
0-14 տղամարդ	7.6	6.3	6.9	10.7	8.9	0-14 males
կին	10.5	10.0	9.6	8.6	6.5	мужчины женщины females
15-19 տղամարդ	15.5	17.5	15.1	18.0	13.3	15-19 males
կին	5.1	10.7	8.2	8.7	5.5	мужчины females женщины
20-39 տղամարդ	30.4	28.0	27.1	26.2	25.4	20-39 males
կին	42.2	49.8	38.8	41.0	44.6	мужчины females женщины
40-59 տղամարդ	467.4	275.6	284.4	285.4	275.2	40-59 males
կին	528.1	294.1	311.6	304.1	332.1	мужчины females женщины
60 և բարձր տղամարդ	1425.2	1465.9	1484.4	1428.1	1460.8	60 and over 60 и старше males
կին	744.9	750.0	786.7	769.2	774.6	мужчины females женщины

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

128. ՀԻՎԱՆԴԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎԵՆԵՐԻԱԿԱՆ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՎ ԸՍՏ ՏԱՐԻՔԱՅԻՆ ԽՍԲԵՐԻ
 MORBIDITY WITH VENERIAL DISEASES BY AGE GROUPS
 ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ ВЕНЕРИЧЕСКИМИ БОЛЕЗНЯМИ ПО ВОЗРАСТНЫМ ГРУППАМ

	2007	2008	2009	2010	2011	
Առաջին անգամ բացահայտված սիֆիլի- լիսի ախտորոշումով գրանցված հի- վանդաների թվաքանակը, մարդ						Number of new patients with the syphilis diagnosis set for the first time, person: Численность зарегистрированных больных сифилисом с впервые уста- новленным диагнозом, человек:
տղամարդ	79	72	74	57	52	males
կին	76	75	66	41	37	females
այդ թվում՝ ըստ տարիքի, տարեկան						of which at the age, years: в том числе в возрасте, лет:
0-14						0-14
տղամարդ	1	1	-	-	-	males
կին	-	-	3	-	1	females
15-17						15-17
տղամարդ	1	-	-	-	-	males
կին	1	1	-	-	-	females
18-39						18-39
տղամարդ	43	38	34	30	29	males
կին	48	49	34	20	18	females
40 և բարձր						40 and older 40 лет и старше
տղամարդ	34	33	40	27	23	males
կին	27	25	29	21	18	females
100 000 բնակչի հաշվով (ըստ սեռի)						Per 100 000 population (by sex): В расчете на 100 000 населения (соответствующего пола):
տղամարդ	5.1	4.6	4.7	3.6	3.3	males
կին	4.6	4.6	3.9	2.4	2.2	females
այդ թվում՝ ըստ տարիքի, տարեկան						of which at the age, years: в том числе в возрасте, лет:
0-14						0-14
տղամարդ	0.3	0.3	-	-	-	males
կին	-	-	1.1	-	0.4	females
						женщины

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2007	2008	2009	2010	2011	
15-17 տղամարդ	1.0	-	-	-	-	15-17 males
կին	1.1	0.3	-	-	-	females
18-39 տղամարդ	7.7	6.7	5.8	5.0	4.8	18-39 males
կին	8.4	8.4	5.8	3.4	3.0	females
40 և բարձր տղամարդ	5.9	5.7	6.8	4.6	3.9	40 and older males
կին	3.8	3.5	4.0	2.9	2.4	females
Բուժ-պրոֆիլակտիկ հիմնարկներում հաշվառման կանգնած սիֆիլիսով հիվանդների թվաքանակը						Number of patients with syphilis under surveillance of disease prevention institutions: Численность больных сифилисом, состоящих на учете в лечебно-профилактических учреждениях:
ընդամենը, մարդ	378	293	282	277	272	total, persons
100 000 բնակչի հաշվով	11.7	9.0	8.7	8.5	8.3	всего, человек per 100 000 population в расчете на 100 000 населения
Առաջին անգամ բացահայտված գոնոկոկային վարակի ախտորոշումով գրանցված հիվանդների թվաքանակը						Number of new patients with the gonococcal infection set for the first time: Численность зарегистрированных больных гонококковой инфекцией впервые установленным диагнозом:
տղամարդ	526	421	448	409	377	males
կին	184	148	138	81	69	females
այդ թվում՝ ըստ տարիքի, տարեկան						of which by age, years: в том числе в возрасте, лет:
0-14 տղամարդ	-	-	1	-	-	0-14 males
կին	-	1	1	-	-	females
15-17 տղամարդ	11	11	6	6	10	15-17 males
կին	-	-	-	-	-	females

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2007	2008	2009	2010	2011	
18-39						18-39
տղամարդ	497	392	430	389	352	males
կին	169	141	131	79	68	females
40 և բարձր						40 and older
տղամարդ	18	18	11	14	15	40 лет и старше males
կին	15	6	6	2	1	females женщины
100 000 բնակչի հաշվով (ըստ սեռի)						Per 100 000 population (by sex): В расчете на 100 000 населения (соответствующего пола):
տղամարդ	33.7	26.8	28.5	25.9	23.8	males
կին	11.0	8.9	8.2	4.8	4.1	females женщины
այդ թվում՝ ըստ տարիքի, տարեկան						of which by age, years: в том числе в возрасте, лет:
0-14						0-14
տղամարդ	-	-	0.3	-	-	males
կին	-	0.3	0.4	-	-	females женщины
15-17						15-17
տղամարդ	11.2	11.7	7.3	7.6	13.4	males
կին	-	-	-	-	-	females женщины
18-39						18-39
տղամարդ	89.2	68.8	73.7	65.4	58.3	males
կին	29.7	24.3	22.3	13.3	11.3	females женщины
40 և բարձր						40 and older
տղամարդ	3.1	3.1	1.9	2.4	2.5	40 лет и старше males
կին	2.1	0.8	0.1	0.3	0.1	females женщины

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

129. ՀԻՎԱՆԴԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՈԳԵԿԱՆ ԽԱՆԳԱՐՈՒՄՆԵՐՈՎ (առանց ալկոհոլային փսիխոզների, ալկոհոլիզմի, թմրամոլության և թունամոլության)
 MORBIDITY CAUSED BY PSYCHIC DISFUNCTIONS (without alcoholism psychosis, alcoholism, drug addiction and toxicomania)
 ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ ПСИХИЧЕСКИМИ РАССТРОЙСТВАМИ (без алкогольных психозов, алкоголизма, наркомании и токсикомании)

	2007	2008	2009	2010	2011	
Առաջին անգամ բացահայտված ախտորոշումով գրանցված հիվանդների թվաքանակը						Number of sick persons with the diagnosis set for the first time: Численность зарегистрированных больных с впервые установленным диагнозом:
ընդամենը, մարդ	2386	2495	2689	3548	2956	total, persons всего, человек
100 000 բնակչի հաշվով	74.0	77.2	82.9	109.0	90.4	per 100 000 population на 100 000 населения
Բուժ-պրոֆիլակտիկ հիմնարկներում հաշվառման կանգնած հիվանդների թվաքանակը						Number of patients under surveillance of disease prevention institutions: Численность больных, состоящих на учете в лечебно-профилактических учреждениях:
ընդամենը, մարդ	42357	42961	44397	46157	45116	total, persons всего, человек
100 000 բնակչի հաշվով	1311.3	1326.8	1366.3	1414.7	1377.9	per 100 000 population на 100 000 населения

130. ՄՏՈՄԱՏՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ
 STOMATOLOGICAL AID RENDERED
 СТОМАТОЛОГИЧЕСКАЯ ПОМОЩЬ

	2007	2008	2009	2010	2011	
Ինքնուրույն գործող ստոմատոլոգիական պոլիկլինիկաների քանակը	43	53	53	56	55	Number of independent stomatological out-patients' clinics Число самостоятельных стоматологических поликлиник
Ստոմատոլոգիական բաժանմունքներ հիմնարկների քանակը	139	129	122	126	132	Number of establishments with stomatological departments (rooms) Число учреждений, имеющих стоматологические отделения (кабинеты)
Մարդկանց տեսակարար կշիռը, որոնց նկատմամբ տարվել է բերանի խոռոչի սանացիա, ընդհանուր բնակչության թվաքանակի նկատմամբ, %	4.5	5.0	4.3	4.7	4.7	Share of persons who received stomatological aid in total number of population, % Удельный вес лиц, которым проведена санация полости рта, в общей численности населения, %

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

**131. ՇՏԱՊ ԲՈՒԺՕԳՆՈՒԹՅԱՄԲ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ
AMBULANCE SERVICES
ОБСЛУЖИВАНИЕ СКОРОЙ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩЬЮ**

	2007	2008	2009	2010	2011	
Շտապ բուժօգնության կայանների (բաժանմունքների) քանակը	75	98	100	104	106	Number of ambulance service stations (sections) Число станций (отделений) скорой медицинской помощи
Անձանց թվաքանակը, որոնց ցույց է տրվել օգնություն ամբուլատոր կարգով և կանչերի ընթացքում						Number of persons who received medical aid (outpatient services and ambulance services): Численность лиц, которым оказана помощь амбулаторно и при выездах:
ընդամենը, 1000 մարդ	361.0	383.6	401.2	397.0	421.9	total, thsd. persons всего, тыс. человек
1000 բնակչի հաշվով	111.9	118.6	123.7	121.9	129.1	per 1000 population на 1000 населения

**132. ԱԲՈՐՏՆԵՐ
ABORTIONS
АБОРТЫ**

	2007	2008	2009	2010	2011	
Աբորտների քանակը, ընդամենը, 1000	11.5	12.5	13.8	12.3	12.1	Number of abortions- total, 1000 Число аборттов - всего, 1000
ֆերտիլային տարիքի (15-49 տարեկան) 1000 կնոջ հաշվով	12.4	13.5	15.0	13.5	13.5	per 1000 women at fertile age (15-49 years old) на 1000 женщин фертильного возраста (15-49 лет)
100 կենդանածին և մեռած ծնվածների հաշվով	28.3	29.8	30.5	26.9	27.4	per 100 live births and stillbirths на 100 родившихся живыми и мертвыми

**133. ԱԲՈՐՏՆԵՐՆ ԸՍՏ ՏԱՐԻՔԱՅԻՆ ԲԱՇԽՎԱԾՈՒԹՅԱՆ
ABORTIONS BY AGE GROUPS
АБОРТЫ ПО ВОЗРАСТНЫМ ГРУППАМ**

	2007	2008	2009	2010	2011	
Աբորտների քանակը, ընդամենը, 1000	11.5	12.5	13.8	12.3	12.0	Number of abortions- total, 1000 Число аборттов - всего, 1000
Աբորտների քանակը կանանց մոտ, ըստ տարիքի, տարեկան						Number of abortions to females at the age, years Число аборттов у женщин в возрасте, лет

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

	2007	2008	2009	2010	2011	Շարունակություն Continued Продолжение
15-19	0.5	0.6	0.8	0.6	0.6	15-19
20-34	8.6	9.5	10.4	9.3	9.2	20-34
35 և բարձր	2.4	2.4	2.6	2.4	2.2	35 and older
Աբորտների թիվը 1000 կնոջ հաշվով ըստ տարիքի, տարեկան						35 лет и старше Number of abortions per 1000 females at the age, years: Число абортон на 1000 женщин в возрасте, лет:
15-19	3.5	4.0	5.2	4.6	5.0	15-19
20-34	21.3	23.0	24.8	21.7	21.1	20-34
35 և բարձր	6.5	6.7	7.5	6.9	6.4	35 and older
Աբորտների թիվն առաջնային հղիություն ունեցողների մոտ, ընդամենը, 1000	0.9	1.1	1.2	1.1	1.2	35 лет и старше Number of abortions to women pregnant for the first time, 1000 Число абортон у первобеременных- всего, 1000

**134. ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՊՐՈՖԻԼԱԿՏԻԿ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
PROPHYLACTIC EXAMINATION OF POPULATION SUBJECT TO PERIODIC SUPERVISION
ПРОФИЛАКТИЧЕСКИЕ ОСМОТРЫ НАСЕЛЕНИЯ, ПОДЛЕЖАЩЕГО ПЕРИОДИЧЕСКИМ
ОСМОТРАМ**

	2007	2008	2009	2010	2011	
Ստուգվել են, 1000 մարդ						Number of examined persons, 1000 Осмотрено, 1000 человек:
մեծահասակներ	161.6	144.8	158.7	168.2	159.7	adults взрослых
դեռահասներ (15-17 տարեկան)	171.3	157.7	146.4	135.9	129.5	teenagers (15-17 years) подростков (15-17 лет)
երեխաներ (0-14 տարեկան)	581.9	577.5	575.8	574.1	571.4	children (0-14 years) детей (0-14 лет)
Ստուգման ենթակա անձանց թվաքանակից, %						As % of persons subject to inspection: От числа, подлежащих осмотрам, %
մեծահասակներ	91.5	81.4	92.4	92.1	93.5	adults взрослых
դեռահասներ (15-17 տարեկան)	92.2	92.6	92.4	93.1	93.4	teenagers (15-17 years) подростков (15-17 лет)
երեխաներ (0-14 տարեկան)	92.5	93.1	93.5	94.5	94.4	children (0-14 years) детей (0-14 лет)

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

**135. 0-14 ՏԱՐԵԿԱՆ ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ՊՐՈՖԻԼԱԿՏԻԿ ՍՏՈՒԳՈՒՄՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ
RESULTS OF PROPHYLACTIC EXAMINATION OF CHILDREN AT THE AGE OF 0-14 YEARS OLD
РЕЗУЛЬТАТЫ ПРОФИЛАКТИЧЕСКИХ ОСМОТРОВ ДЕТЕЙ В ВОЗРАСТЕ ОТ 0-14 ЛЕТ**

	2007	2008	2009	2010	2011	
Ստուգվել են երեխաներ, ընդամենը	581885	577542	575771	574060	571432	Number of children examined - total
բացահայտվել են.						Осмотрено детей - всего
թույլ լսողությամբ						выявлено: with reduction of hearing acuty
ընդամենը	1029	1042	1048	973	936	с понижением остроты слуха
ստուգվածների թվաքանակից,%	0.18	0.18	0.18	0.17	0.16	total всего
as % of total number of children examined						от числа осмотренных, %
թույլ տեսողությամբ						with reduction of vision acuty:
ընդամենը	9719	10638	10589	10308	10314	с понижением остроты зрения:
ստուգվածների թվաքանակից,%	1.67	1.84	1.84	1.80	1.80	total всего
as% of total number of children examined						от числа осмотренных, %
խոսակցական թերություններով						with defects of speech:
ընդամենը	3731	3575	3869	3520	3881	с дефектами речи:
ստուգվածների թվաքանակից,%	0.64	0.62	0.67	0.61	0.68	total всего
as % of total number of children						от числа осмотренных, %
ողնաշարի ծռումով						scoliosis:
ընդամենը	403	510	510	656	600	со сколиозом:
ստուգվածների	0.07	0.09	0.09	0.11	0.10	total всего
as % of total number of children						от числа осмотренных, %
կեցվածքի խախտումով						with disturbance of bearing:
ընդամենը	3788	4024	3693	3136	3125	с нарушением осанки:
ստուգվածների թվաքանակից,%	0.65	0.70	0.64	0.55	0.55	total всего
as % of total number of children examined						от числа осмотренных, %

136. 0-14 ՏԱՐԵԿԱՆ ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ՀԻՎԱՆԴԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆ ԸՍՏ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
 ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԽՍՐԵՐԻ
 MORBIDITY OF CHILDREN AT THE AGE OF 0-14 YEARS OLD WITH ACUTE AND CHRONIC
 DISEASES BY MAIN DISEASES GROUPS
 ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ ДЕТЕЙ В ВОЗРАСТЕ ОТ 0-14 ЛЕТ ПО ОСНОВНЫМ ГРУППАМ БОЛЕЗНЕЙ

	2007	2008	2009	2010	2011	
Առաջին անգամ բացահայտված ախտորոշումով գրանցված հիվանդացությունների քանակը, ընդամենը	256014	266040	307509	305729	305696	Number of diseases with the diagnosis set for the first timetotal Число зарегистрированных заболеваний с впервые установленным диагнозом - всего
որանցից՝						of which:
տարափոխիկ և մակաբույծ հիվանդություններ	28386	28791	28538	32776	36927	из них: infection and parasitic diseases инфекционные и паразитарные болезни
նորագոյացություններ	267	245	259	268	332	neoplasms новообразования
էնդոկրինային համակարգի հիվանդություններ, սնուցման խախտումներ, նյութափոխանակության և իմունիտետային խանգարումներ	3066	3152	2972	2579	2652	diseases of the endocrin system, digestion disorders, disorders of metabolism and immunity болезни эндокринной системы, расстройства питания, нарушение обмена веществ и иммунитета
արյան և արյունաստեղծ օրգանների հիվանդություններ	4765	4847	5303	5372	5476	blood diseases and other hematogenic disturbances болезни крови и кроветворных органов
նյարդային համակարգի և զգայական օրգանների հիվանդություններ	26653	28861	29761	32697	34407	nervous system disorders and organs of senses diseases болезни нервной системы и органов чувств
արյան շրջանառության համակարգի հիվանդություններ	561	591	623	614	581	blood circulation disorders болезни системы кровообращения
շնչառական օրգանների հիվանդություններ	141886	147117	186606	174030	164945	respiratory organs diseases болезни органов дыхания
մարսողական օրգանների հիվանդություններ	15442	15289	14899	16268	16904	digestive organs disorders болезни органов пищеварения
միզասեռական օրգանների հիվանդություններ	3953	4484	4576	5115	5623	urogenital disorders болезни мочеполовой системы
մաշկային և ենթամաշկային բջջանքի հիվանդություններ	10020	11179	12657	14065	14461	skin infection and underskin fat diseases болезни кожи и подкожной клетчатки
ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքների հիվանդություններ	1295	1227	1240	1466	1741	osteo-muscular and connective tissue disorders болезни костно-мышечной системы и соединительной ткани

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2007	2008	2009	2010	2011	
բնածին շեղումներ (զարգացման արատներ)	1306	1501	1292	1398	1388	congenital anomalies (developmental defects)
պերինատալ շրջանում առաջացող առանձին վիճակներ	3602	3196	3125	2878	2850	врожденные аномалии (пороки развития) separate states occurring in perinatal period
վնասվածքներ և թունավորումներ	12763	13236	13301	13120	13841	отдельные состояния, возникающие в перинатальном периоде injures and poisonings
Հիվանդությունների թիվը 100 000 երեխայի հաշվով, ընդամենը	41001.6	43785.1	51379.9	51460.9	51769.0	Number of diseases per 100 000 children - total
որանցից՝						Число заболеваний на 100 000 детей - всего
տարափոխիկ և մակարոյժ հիվանդություններ	4546.1	4738.5	4768.3	5516.9	6253.5	of which: infection and parasitic diseases
նորագոյացություններ	42.8	40.3	43.3	45.1	56.2	из них: neoplasms
Էնդոկրինային համակարգի հիվանդություններ, սնուցման խախտումներ, նյութափոխանակության և իմունիտետային խանգարումներ	491.0	518.8	496.6	434.1	449.1	новообразования diseases of the endocrin system, digestion disorders, disorders of metabolism and immunity
արյան և արյունատեղձ օրգանների հիվանդություններ	763.1	797.7	886.0	904.2	927.3	болезни эндокринной системы, расстройства питания, нарушения обмена веществ и иммунитета
նյարդային համակարգի և զգայական օրգանների հիվանդություններ	4268.6	4731.3	4973.0	5541.9	5826.8	blood diseases and other hematogenic disturbances
արյան շրջանառության համակարգի հիվանդություններ	89.8	97.3	104.1	103.3	98.4	болезни крови и кроветворных органов
շնչառական օրգանների հիվանդություններ	22723.6	24212.8	31178.9	29293.0	27933.1	nervous system disorders and organs of senses diseases
մարտոդական օրգանների հիվանդություններ	2473.1	2516.3	2489.4	2738.3	2862.7	болезни нервной системы и органов чувств
միզասեռական օրգանների հիվանդություններ	633.1	738.0	764.6	861.0	952.2	blood circulation disorders
մաշկային և ենթամաշկային բջջանքի հիվանդություններ	1604.7	1839.9	2114.8	2367.4	2448.9	болезни системы кровообращения
						respiratory organs diseases
						болезни органов дыхания
						digestive organs disorders
						болезни органов пищеварения
						urogenital disorders
						болезни мочеполовой системы
						skin infection and underskin fat diseases
						болезни кожи и подкожной клетчатки

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

	2007	2008	2009	2010	2011	Շարունակություն Continued Продолжение
ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքների հիվանդություններ	207.4	201.9	207.2	246.8	294.8	osteo-muscular and connective tissue disorders болезни костно-мышечной системы и соединительной ткани
բնածին շեղումներ (զարգացման արատներ)	209.2	247.0	215.9	235.3	235.1	congenital anomalies (developmental defects) врожденные аномалии (пороки развития)
պերինատալ շրջանում առաջացող առանձին վիճակներ	576.9	526.0	522.1	484.4	482.6	separate states occurring in perinatal period отдельные состояния, возникающие в перинатальном периоде
վնասվածքներ և թունավորումներ	2044.0	2178.4	2222.4	2208.4	2343.9	injures and poisonings травмы и отравления

**137. ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՎ, ԸՍՏ ԱՌԱՆՁԻՆ
ՍԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
PROVISION OF POPULATION WITH PHYSICIANS BY SPECIALITIES
ОБЕСПЕЧЕННОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ ВРАЧАМИ ПО ОТДЕЛЬНЫМ СПЕЦИАЛЬНОСТЯМ**

	2007	2008	2009	2010	2011	
Ընդամենը բժիշկներ (ներառյալ ատամ-նարայժմեր) ¹ նրանցից`	12251	12964	13177	13591	13490	Total of physicians (including dentists) ¹ Всего врачей (включая зубных) ¹ of which:
թերապևտներ	2966	2909	2890	2899	2919	из них: therapists терапевтов
վիրաբույժներ	1532	1588	1649	1714	1741	surgeons хирургов
մանկաբարձ-գինեկոլոգներ	894	944	936	949	967	midwives-gynaecologists акушеров-гинекологов
մանկաբույժներ	1161	1134	1039	1018	979	pediatrists педиатров
ակնաբույժներ	319	325	313	322	332	ophthalmologists офтальмологов
օտոլարինգոլոգներ	260	266	256	260	258	otolaringologists отоларингологов
նևրոպատոլոգներ	292	285	280	298	300	neuropathologists невропатологов

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2007	2008	2009	2010	2011	
հոգեբույժներ և հոգեբույժ-թմրամոլաբաններ	190	171	180	187	189	psychiatrist and psychiatrist-experts in narcology психиатров и психиатров-наркологов
ֆտիզիատրներ	100	112	109	114	106	phthisiatricians фтизиатров
մաշկավեներոլոգներ	178	184	172	171	183	dermatologist-venereologists дермато-венерологов
ռենտգենոլոգներ և ռադիոլոգներ	232	180	226	252	288	roentgenologists-radiologists рентгенологов и радиологов
բուժական ֆիզկուլտուրայի և սպորտի բժիշկներ	24	22	17	18	30	physicians of medical physical culture and sports врачей по лечебной физкультуре и спорту
սանիտարահակահամաճարակային խմբի բժիշկներ	377	387	373	409	400	physicians of sanitary-antiepidemic group врачей санитарно-противоэпидемической группы
ստոմատոլոգներ և ատամնաբույժներ	1221	1790	2012	2202	2115	stomatologists-dentists стоматологов и зубных врачей
10000 բնակչի հաշվով, ընդամենը բժիշկներ	37.9	40.0	40.6	41.7	41.2	Physicians per 10000 population На 10000 населения всего врачей
նրանցից`						of which:
թերապևտներ	9.2	9.0	8.9	8.9	8.9	из них: theraputists терапевтов
վիրաբույժներ	4.7	4.9	5.1	5.3	5.3	surgeons хирургов
մանկաբարձ-գինեկոլոգներ ²	5.4	5.7	5.6	5.7	5.7	midwives-gynaecologists ² акушеров-гинекологов ²
մանկաբույժներ ³	18.9	18.9	17.4	17.2	16.6	pediatrists ³ педиатров ³
ակնաբույժներ	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	ophthalmologists офтальмологов
օտոլարինգոլոգներ	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	otholaringologists отоларингологов
նևրոպատոլոգներ	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	neuropathologists невропатологов
հոգեբույժներ և հոգեբույժ-թմրամոլաբաններ	0.6	0.5	0.6	0.6	0.6	psychiatrists and psychiatrist-experts in narcology психиатров и психиатров-наркологов
ֆտիզիատրներ	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	phthisiatricians фтизиатров
մաշկավեներոլոգներ	0.6	0.6	0.5	0.5	0.6	deratologists-venereologists дермато-венерологов
ռենտգենոլոգներ և ռադիոլոգներ	0.7	0.6	0.7	0.8	0.9	roentgenologists-radiologist рентгенологов и радиологов
բուժական ֆիզկուլտուրայի և սպորտի բժիշկներ	0.07	0.07	0.05	0.06	0.09	physicians of medical physical culture and sports врачей по лечебной физкультуре и спорту

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2007	2008	2009	2010	2011	
սանիտարահակահամաճարակային խմբի բժիշկներ	1.2	1.2	1.1	1.3	1.2	physicians of sanitary-antiepidemic group
ստոմատոլոգներ և ատամնաբույժներ	3.8	5.5	6.2	6.8	6.5	врачей санитарно-противоэпидемической группы stomatologists and dentists стоматологов и зубных врачей

¹ Բժիշկների տվյալներն ըստ առանձին մասնագիտությունների, բերված են ըստ ՀՀ առողջապահության նախարարության տվյալների:

The indicators of physicians are presented according to the Ministry of Health of RA.

Показатели врачей, по отдельным специальностям, приведены по данным Министерства здравоохранения РА.

² Մանկաբարձ-գինեկոլոգները հաշվարկված են 10 000 կանանց հաշվով:

Midwife-gynaecologists are calculated per 10 000 women.

Акушеры-гинекологи рассчитаны на 10 000 женщин.

³ Մանկաբույժները հաշվարկված են 0-14 տարեկան 10 000 երեխաների հաշվով:

Pediatricists are calculated per 10 000 children at the age of 0-14 years old.

Педиатры рассчитаны на 10 000 детей в возрасте 0-14 лет.

**138. ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄԻՋԻՆ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԱՆՁՆԱԿԱԶՍՈՎ ԸՍՏ
ԱՌԱՆՁԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ¹
PROVISION OF POPULATION WITH MEDIUM-LEVEL MEDICAL PERSONNEL BY SPECIALITIES¹
ОБЕСПЕЧЕННОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ СРЕДНИМ МЕДИЦИНСКИМ ПЕРСОНАЛОМ
ПО ОТДЕЛЬНЫМ СПЕЦИАЛЬНОСТЯМ¹**

	2007	2008	2009	2010	2011	
Ընդամենը միջին բժշկական անձնակազմը, մարդ	18595	18594	18516	18649	18820	Total medium-level medical personnel, persons Всего среднего медицинского персонала, человек
նրանցից՝						of which:
բուժակներ	198	186	152	151	128	из них: doctors' assistants фельдшеров
մանկաբարձներ	1388	1392	1342	1327	1335	midwives акушеров
բուժքույրեր	13592	13637	13568	13695	13883	sick-nurses медицинских сестер
ռենտգենոլաբորանտներ	377	388	404	409	404	radiologists-laboratory assistants рентгенолаборантов
բուժակ-լաբորանտներ	1578	1585	1600	1603	1637	doctors assistants-laboratory assistants фельдшеров-лаборантов

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2007	2008	2009	2010	2011	
10 000 բնակչի հաշվով ընդամենը միջին բժշկական անձնակազմը	57.6	57.4	57.0	57.2	57.5	Total medium-level medical personnel per 10 000 population Всего среднего медицинского персонала на 10 000 населения
նրանցից`						of which:
բուժակներ	0.6	0.6	0.5	0.5	0.4	из них: doctors' assistants фельдшеров
մանկաբարձներ ²	15.0	15.1	14.7	14.7	14.9	midwives ² акушеров ²
բուժքույրեր	42.1	42.1	41.8	42.0	42.4	sick-nurses медицинских сестер
ռենտգենոլաբորանտներ	1.2	1.2	1.2	1.3	1.2	radiologists-laboratory assistants рентгенолаборантов
բուժակ-լաբորանտներ	4.9	4.9	4.9	4.9	5.0	doctors' assistants-laboratory assistants фельдшеров-лаборантов

¹ Միջին բժշկական անձնակազմի տվյալներն ըստ առանձին մասնագիտությունների, բերված են ըստ ՀՀ առողջապահության նախարարության տվյալների:
The indicators of medium-level medical personnel are presented according to the Ministry of Health of RA.
Показатели среднего медицинского персонала, по отдельным специальностям, приведены по данным Министерства здравоохранения РА.

² Մանկաբարձները հաշվարկված են 15-49 տարեկան 10 000 կանանց հաշվով:
Midwives are calculated per 10 000 women at the age of 15-49 years old.
Акушеры рассчитаны на 10 000 женщин в возрасте с 15-49 лет.

**139. ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԻՎԱՆԴԱՆՈՑԱՅԻՆ ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐՈՎ.
ԸՍՏ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱՑՄԱՆ
THE PROVISION OF POPULATION WITH MEDICAL BEDS BY SPECIALIZATION
ОБЕСПЕЧЕННОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ БОЛЬНИЧНЫМИ КОЙКАМИ ПО СПЕЦИАЛИЗАЦИИ**

	2007	2008	2009	2010	2011	
Ընդամենը հիվանդանոցային մահճակալներ	13126	12358	12068	12160	12236	Total medical beds Всего больничных коек
նրանցից հիվանդների համար`						of which for sick persons из них для больных:
թերապևտիկ	2281	2180	2139	2165	2159	therapeutic терапевтических
վիրաբուժական	2922	2815	2789	2799	2839	surgical хирургических
օնկոլոգիական	543	570	570	571	571	oncologic онкологических
գինեկոլոգիական	641	662	521	514	513	gynaecologic гинекологических

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

	2007	2008	2009	2010	2011	Շարունակություն Continued Продолжение
թոքախտային	528	508	468	453	453	tubercular
վարակիչ	730	662	657	656	639	туберкулезных
օֆտալմոլոգիական	267	281	257	256	254	инфекционных
օտոլարինգոլոգիական	235	233	241	244	244	офтальмологических
մաշկավեներական	123	110	100	100	100	отоларингологических
հոգեբուժական	1400	1398	1398	1398	1398	дерматологиче- венерологических
թմրաբանական	80	80	80	80	80	психиатрических
նյարդաբանական	349	367	329	360	371	наркологических
հղի կանանց և ծննդկանների	1331	1190	1165	1185	1216	неврологических
10 000 բնակչի հաշվով ընդամենը հիվանդանոցային մահճակալներ ¹	40.6	38.1	37.1	37.3	37.4	for pregnant and women recently confined беременных женщин и ро- жениц Total medical beds per 10 000 population ¹ Всего больничных коек на 10 000 населения ¹
որանցից հիվանդների համար`						of which for sick persons: из них для больных:
թերապևտիկ	7.1	6.7	6.6	6.6	6.6	therapeutic
վիրաբուժական	9.3	8.7	8.6	8.6	8.7	терапевтических
օնկոլոգիական	1.7	1.8	1.8	1.8	1.7	хирургических
գինեկոլոգիական	3.8	3.4	3.1	3.1	3.0	онкологических
թոքախտային	1.6	1.6	1.4	1.4	1.4	гynaеologic
վարակիչ	2.3	2.0	2.0	2.0	2.0	гинекологических
օֆտալմոլոգիական	0.8	0.9	0.8	0.8	0.8	tubercular
օտոլարինգոլոգիական	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	туберкулезных
մաշկավեներական	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	infectious
հոգեբուժական	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	инфекционных
թմրաբանական	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	офтальмологических
						отоларингологических
						дерматологиче- венерологических
						психиатрических
						наркологических

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

	2007	2008	2009	2010	2011	
նյարդաբանական	1.1	1.1	1.0	1.0	1.1	neurologic
հղի կանանց և ծննդկանների	14.4	12.9	12.7	13.1	13.6	неврологических for pregnant and women recently confined беременных женщин и рожениц

Շարունակություն
Continued
Продолжение

¹ Գինեկոլոգիական հիվանդների համար մահճակալները հաշվարկված են 10 000 կանանց հաշվով, իսկ հղի կանանց և ծննդկանների համար՝ 15-49 տարեկան 10 000 կանանց հաշվով:
The beds for gynaecologic diseased are calculated per 10 000 women; pregnant and women recently confined - per 10 000 women at the age of 15-49 years old.
Койки для гинекологических больных рассчитаны на 10 000 женщин; для беременных женщин и рожениц -на 10000 женщин в возрасте 15-49 лет.

140. ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ ՀԻՎԱՆԴ ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ՀԱՍԱՐ
NUMBER OF BEDS FOR SICK CHILDREN
ЧИСЛО КОЕК ДЛЯ БОЛЬНЫХ ДЕТЕЙ

	2007	2008	2009	2010	2011	
Ընդամենը	1464	1288	1237	1197	1194	Total Всего
10 000 երեխաների հաշվով	23.8	21.4	20.8	20.2	20.3	Per 10 000 children На 10 000 детей

ՀԱՇՄԱՆԴԱՍՈՒԹՅՈՒՆ
DISABILITY
ИНВАЛИДНОСТЬ

141. ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ՀԱՇՄԱՆԴԱՍ ԾԱՆԱԶՎԱԾՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿԸ
NUMBER OF PERSONS RECOGNIZED AS DISABLED FOR THE FIRST TIME
ЧИСЛЕННОСТЬ ВПЕРВЫЕ ПРИЗНАННЫХ ИНВАЛИДАМИ

	2007	2008	2009	2010	2011	
Ընդամենը, մարդ	17174	19818	16961	16051	15363	Total, persons Всего, человек
1000 բնակչի հաշվով	5.3	6.1	5.2	4.9	4.7	Per 1000 population на 1000 населения
հաշմանդամների ընդհանուր թվաքանակից,%						as % of total number of disabled: от общей численности инвалидов,%:
I կարգի հաշմանդամներ	8.4	7.2	6.4	6.0	5.6	disabled persons of group I инвалиды I группы
II կարգի հաշմանդամներ	50.7	47.8	43.9	40.6	37.6	disabled persons of group II инвалиды II группы
III կարգի հաշմանդամներ	34.1	38.3	43.4	47.0	50.6	disabled persons of group III инвалиды III группы
Հաշմանդամների ընդհանուր թվաքանակից.						Of total number of disabled: Из общей численности инвалидов:
աշխատունակ տարիքի	12292	14226	12853	12184	11457	at working age в трудоспособном возрасте
ընդհանուր թվաքանակից,%	71.6	71.8	75.8	75.9	74.6	as % of total number от общей численности, %

142. ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ՀԱՇՄԱՆԴԱՍ ԾԱՆԱԶՎԱԾՆԵՐԻ ԲԱՇԽՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆ ԸՍՏ
DISTRIBUTION OF PERSONS RECOGNIZED AS DISABLED FOR THE FIRST TIME BY DISEASES
РАСПРЕДЕЛЕНИЕ ВПЕРВЫЕ ПРИЗНАННЫХ ИНВАЛИДАМИ, ПО БОЛЕЗНЯМ

	2007	2008	2009	2010	2011	
						Մարդ-Persons-Человек
Առաջին անգամ հաշմանդամ ճանաչվածները, ընդամենը	17174	19818	16961	16051	15363	Distribution of persons recognized as disabled for the first time, total Численность впервые признанных инвалидами-всего

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2007	2008	2009	2010	2011	
դրանցից ունեցող՝						of whom those with:
արյան շրջանառության համակարգի հիվանդություններ	5961	6961	6050	5846	5696	из них имеющие: blood circulation disorders болезни системы кровообращения
չարորակ նորագոյացություններ	2553	2747	2440	2582	2559	malignant neoplasms злокачественные новообразования
վնասվածքներ և թունավորումներ	980	1121	957	885	815	injuries and poisoning травмы и отравления
նյարդային համակարգի և զգայական օրգանների հիվանդություններ	1969	2369	1753	1523	1530	nervous system disorders and organs of senses diseases болезни нервной системы и органов чувств
ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքների հիվանդություններ	885	1128	886	838	834	osteo-muscular and connective tissue disorders болезни костно-мышечной системы и соединительной ткани
շնչառական օրգանների հիվանդություններ	481	554	596	518	448	respiratory organs diseases болезни органов дыхания
մարսողական օրգանների հիվանդություններ	334	326	245	206	208	digestive organs disorders болезни органов пищеварения
թրթախտ	576	607	545	536	499	tuberculosis туберкулез
մասնագիտական հիվանդություններ և թունավորումներ	1	-	1	-	-	professional diseases and poisonings профессиональные болезни и отравления
հոգեկան խանգարումներ	938	1130	1057	970	822	psychic disorders психические расстройства
100 000 բնակչի հաշվով-Per 100 000 population-На 100 000 населения						
Առաջին անգամ հաշմանդամ ճանաչվածները, ընդամենը	532.3	612.8	522.9	492.4	469.2	Distribution of persons recognized as disabled for the first time, total Численность впервые признанных инвалидами-всего
դրանցից ունեցող՝						of whom those with:
արյան շրջանառության համակարգի հիվանդություններ	184.8	215.2	186.5	179.3	174.0	из них имеющие: blood circulation disorders болезни системы кровообращения
չարորակ նորագոյացություններ	79.1	84.9	75.2	79.2	78.2	malignant neoplasms злокачественные новообразования
վնասվածքներ	30.4	34.7	29.5	27.1	24.9	injures травмы
նյարդային համակարգի և զգայական օրգանների հիվանդություններ	61.0	73.3	54.0	46.7	46.7	nervous system disorders and organs of senses diseases болезни нервной системы и органов чувств

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНИЕ

	2007	2008	2009	2010	2011	Շարունակություն Continued Продолжение
ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքների հիվանդություններ	27.4	34.9	27.3	25.7	25.5	osteo-muscular and connective tissue disorders болезни костно-мышечной системы и соединительной ткани
շնչառական օրգանների հիվանդություններ	14.9	17.1	18.4	15.9	13.7	respiratory organs diseases болезни органов дыхания
մարսողական օրգանների հիվանդություններ	10.4	10.1	7.6	6.3	6.4	digestive organs disorders болезни органов пищеварения
թոքախտ	17.9	18.8	16.8	16.4	15.2	tuberculosis туберкулез
մասնագիտական հիվանդություններ և թունավորումներ	0.0	-	0.0	-	-	professional diseases and poisonings профессиональные болезни и отравления
հոգեկան խանգարումներ	29.1	34.9	32.6	29.8	25.1	psychic disorders психические расстройства

143. ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԹՈՇԱԿ ՍՏԱՅՈՂ ՀԱՇՄԱՆՂԱՄ ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿԸ, տարեվերջին
NUMBER OF CHILDREN RECOGNIZED AS DISABLED RECEIVING SOCIAL PENSIONS, end of year
ЧИСЛЕННОСТЬ ДЕТЕЙ-ИНВАЛИДОВ, ПОЛУЧАЮЩИХ СОЦИАЛЬНЫЕ ПЕНСИИ, на конец года

	2007	2008	2009	2010	2011	
Ը նդամենը	8431	8366	8099	7813	7642	Total Всего
1000 երեխաների հաշվով	10.5	10.7	10.7	10.4	10.5	Per 1000 children На 1000 детей
Կենսաթոշակի միջին չափը, դրամ	5951	9520	11200	14700	14700	Average size of mounthly pensions, drams Средний размер месячной пенсии, драмов

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ - PUBLIC HEALTH - ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

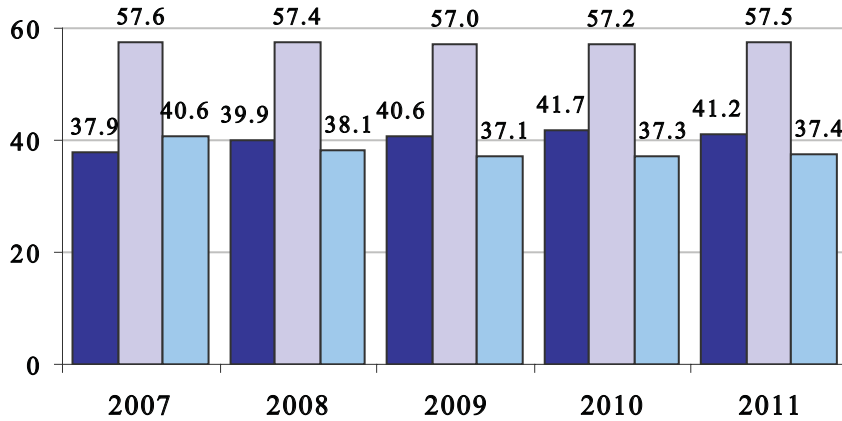
144. ՏԱՐԵՑՆԵՐԻ ԵՎ ՀԱՇՍԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՍԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
 ԵՎ ՍԱՆԿԱՏՆԵՐ, տարեվերջին
 CARETAKING INSTITUTIONS FOR ELDERLY AND DISABLED PEOPLE AND CHILDCARE
 INSTITUTIONS, end of year
 ОРГАНИЗАЦИИ СОЦИАЛЬНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПРЕСТАРЕЛЫХ И ИНВАЛИДОВ И
 ДЕТСКИЕ ДОМА, на конец года

	2007	2008	2009	2010	2011	
Տարեցների և հաշմանդամների սոցիալական սպասարկման կազմակերպությունների քանակը	7	7	7	7	7	Number of caretaking institutions for elderly and disabled persons Число организаций социального обеспечения престарелых и инвалидов
դրանցում՝						of which:
տեղերի քանակը	1134	1134	1112	1152	1182	в них: number of places
բնակվողները, մարդ	1080	1114	1119	1127	1167	число мест number of residents, persons проживающих, человек
Մանկատների քանակը	13	12	12	12	10	Number of childcare institutions Число детских домов
դրանցում՝						of which:
տեղերի քանակը	1273	1233	1280	1325	1187	в них: number of places
բնակվողները, երեխաներ	1102	1253	1224	1240	1115	число мест number of residents, children проживающих, дети
Մանկատների ընդհանուր քանակից՝ նախատեսված հաշմանդամ երեխաների համար	2	2	2	2	2	Number of childcare institutions for disabled children out of total number of childcare institutions Из общего числа детских домов- предусмотрено для инвалидов детей
դրանցում՝						of which:
տեղերի քանակը	360	345	360	405	405	в них: number of places
բնակվողները, մարդ	374	376	394	402	419	число мест number of residents, persons проживающих, человек

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ (տարեվերջին)
 MAIN INDICATORS OF PUBLIC HEALTH (end of year)
 ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ (на конец года)

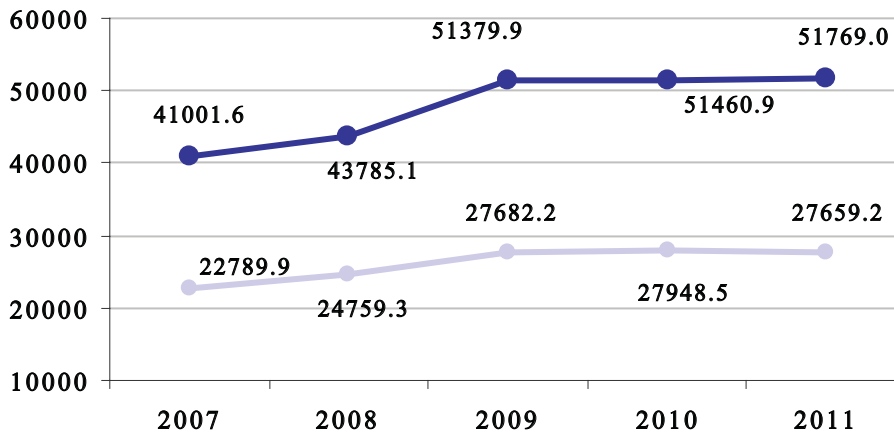
10 000 բնակչության հաշվով - per 10 000 population - на 10 000 населения

- բոլոր մասնագիտությունների բժիշկների թվաքանակը - number of physicians of all specialities
численность врачей всех специальностей
- միջին բժշկական անձնակազմի թվաքանակը - number of paramedical personnel
численность среднего медицинского персонала
- հիվանդանոցային մահճակալների թիվը - number of hospital beds - число больничных коек

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԲԱՑԱՀԱՅՏՎԱԾ ԱԽՏՈՐՈՇՈՒՄՈՎ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԵՎ 0-14 ՏԱՐԵԿԱՆ
 ԵՐԵՆԱՆԵՐԻ ՀԻՎԱՆԳԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ
 MORBIDITY OF POPULATION AND CHILDREN AT THE AGE OF 0-14 YEARS WITH
 THE DIAGNOSIS SET FOR THE FIRST TIME
 ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ И ДЕТЕЙ В ВОЗРАСТЕ 0-14 ЛЕТ С ВПЕРВЫЕ
 УСТАНОВЛЕННЫМ ДИАГНОЗОМ

100 000 բնակչության և երեխայի հաշվով - per 100 000 population and children - на 100 000 населения и детей

- հիվանդացության թիվը - number morbidity - число заболеваемости
- երեխաների հիվանդացության թիվը - number morbidity of children
число заболеваемости детей